

[Nyheter](#) →

Ekspert slakter kommunens økonomiske styring

Vega kommune må ta grep om driften. Altfor mye penger renner ut, mener en av landets mest anerkjente kommuneøkonomer.

d Moe fra Nivi Analyse holdt torsdag et innlegg for Vega kommunestyre og deler av administrasjonen om kommunens økonomi. Han var
FOTO: HILDEGUNN NIELSEN HANSSEN

Hildegunn Nielsen Hanssen

Oppdatert: en dag siden

Håvard Moe har de siste 23 årene reist rundt i hele Norge og sett den kommunale forvaltningen i kortene i mer enn 300 kommuner. Nylig gikk han fra jobben som seniorrådgiver i KS Konsulent AS til å bli daglig leder og partner i Nivi Analyse.

Torsdag sto han foran politikerne i et ekstraordinært kommunestyremøte på Base Camp Vega. Der pekte han på det han mener er klare svakheter i kommunens økonomiske styring.

Skjedde ikke plutselig

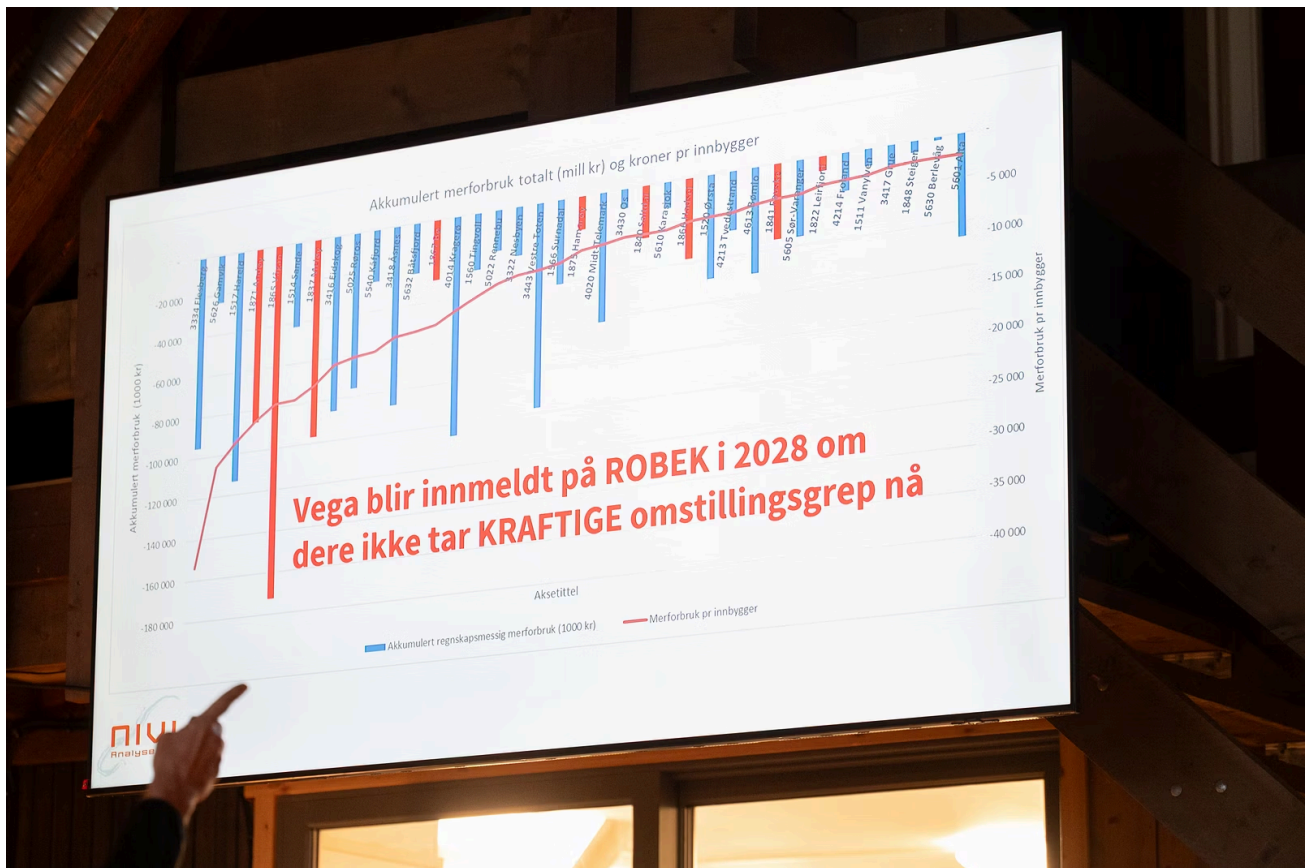
– Vegaøkonomien er relativt skral. For å si det forsiktig.

Han trekker frem økonomiske nøkkeltall for Vega kommune. Netto driftsresultat er selve temperaturmåleren i kommuneøkonomien: Er resultatet lavt eller i minus, er helsetilstanden dårlig. Tallet viser hvor stor del av inntektene som står igjen etter driftsutgifter, renter og avdrag – og dermed kommunens handlingsrom og mulighet til å sette av penger på disposisjonsfond.

Vega kommunestyre har vedtatt at netto driftsresultat skal være tre prosent – altså mellom 5 og 5,5 millioner kroner i pluss hvert år. Dit er kommunen langt unna. Siden 2023 har kommunen hatt et negativt netto driftsresultat og disposisjonsfondet har blitt tappet for å dekke inn underskudd i 2023, -24 og -25.

– Hvis vi ser på disposisjonsfondet til Vega, så har dette gått i minus siden 2023. Dere må ikke tro at dere gjorde det bra i 2022, for dette var et ekstraordinært godt kommuneøkonomiår. Det var 2023 også. Da var det pandemipenger som ble pumpet inn i kommunene, avløst av en skattereform. Dere har rett og slett hatt vedvarende driftsutfordringer over tid, sier Moe.

På storskjerm viser han grafer og tabeller som tydeliggjør utviklingen. Han sammenligner også kommunens tjenesteområder med andre kommuner på samme størrelse – og mener det er penger å spare.

Håvard Moe fra Nivi Analyse lot det ikke være noen tvil om at Vega kommune hadde stø kurs mot Robek.

FOTO: HILDEGUNN NIELSEN HANSSSEN

Robek i siktet

En kommune som sliter økonomisk, kan havne på statens Robek-liste (Register om betinget godkjenning og kontroll). Da får statsforvalteren en mer aktiv rolle: Kommunen må lage en tiltaksplan, og låneopptak og langsiktige avtaler må godkjennes. Kort sagt gir Robek mindre handlingsrom.

Dit vil ikke Vega, men Moe mener kommunen har stø kurs i denne retningen. Disposisjonsfondet er snart tomt, og det har lenge blitt ropt varsko.

LES OGSÅ:

Rød varseltrekant vekket politikerne

Ove Mortensen (Sp) begynte å reflektere over hvordan kommunen hadde kommet i denne situasjonen.

– Jeg vil sammenligne oss med en bedrift. Vi ble litt blendet av det som kom inn under pandemien. Vi burde bundet rentene, men vi ble litt lammet. Vi har den fordel at vi har en kommune som er forholdsvis enkel å drive, men vi kan hente

inn litt flere steder. Dette har vi ikke gjort, og her må vi som politikere ta ansvar, mener Mortensen.

Ove Mortensen (Sp) tok selvkritikk på vegne av kommunestyret. **FOTO:** HILDEGUNN NIELSEN HANSSEN

Dette var Moe enig i.

– Det kommer til å handle om vilje. Hittil har dere ikke villet. Det er valg neste år, så vi får se hvor tøffe dere er i trynet da. La oss si at dere i år bruker opp de siste seks millionene av disposisjonsfondet, og får et merforbruk på 16 millioner kroner. Da har dere et minus på 10 millioner kroner ved utgangen av 2026. Da må dere dekke inn halvparten av dette i 2027, hvis ikke havner dere på Robek. Der vil dere i så fall være i godt selskap, sier Moe.

Han viser til at Vega har skyhøy gjeld og ligger an til å bli en av landets mest belånte kommuner.

Må finne en løsning

Når Moe går nærmere inn i tallene, ser han at kommunen ikke bruker mye på administrasjon. Utfordringene ligger særlig i pleie og omsorg, der budsjettet i 2024 sprakk med flere millioner på grunn av vikarinnleie. Også grunnskolen er kostnadskrevende.

– Hvorfor har dere dårlig råd, jo fordi kostnadene har økt for mye. Hva har dere gjort? Det kan ikke jeg fortelle dere, det må dere finne ut av. Dere bruker rett og slett for mye penger, og slik kan dere ikke fortsette. Kommunale penger er som alle andre penger. Det er ekte penger, ikke bare tall på et ark. På et eller annet tidspunkt er det tomt, og vi har kommuner som driver haste-oppsigelser av ansatte fordi de ikke har råd til å betale ut lønn. Dere havner der dere også om dere ikke gjør noe. Det er mange kommuner som driver på kassekreditt, det er første steg mot Robek, mener Moe.

Ove Mortensen tar kritikken innover seg.

– Vi har sovet litt i timen, pluss at vi fikk tilgang på penger ganske lett. Vi snakket hele tiden om at vi måtte være offensive og investere hit og dit. Dette var med lånte penger. Mye av dette er selvforskyldt, sier Sp-politikeren.

«Beste praksis» - Vega

Tjenesteområde	Beste praksis 2024	Vega 2024	Diff	Diff beste praksis
Netto driftsutg pr innb (utg. korrigert)	7 485	7 779	-294	-355 152
Administrasjon, styring og fellesutgifter	21 227	25 597	-4 370	-5 278 960
Pleie og omsorg	4 172	4 772	-600	-7 147 736
Helse	2 641	8 558	-5 917	-10 936 024
Barnevern	16 286	25 339	-9 053	-2 142 992
Grunnskole	7 854	9 628	-1 774	-906 000
Barnehage	2 011	2 761	-750	-445 752
Kultur	1 206	1 575	-369	-368 440
Kirke	960	1 265	-305	-445 752
Plan, miljø	1 206	1 575	-369	-775 536
Brann	1 877	2 519	-642	
Samferdsel				
		SUM		-29 527 144

Dette bildet viser utgifter på de ulike tjenesteområdene i kommuner som driver godt i de ulike områdene i 2024. Håvard Moe har sammenlignet med tall fra Vega og kommet frem til at Vega driver dyrere på alle områder. Spesielt innen grunnskole sammenlignet med Aremark kommune som er «best i klassen». **FOTO:** HILDEGUNN NIELSEN HANSEN

Mangel på folk

Alle kommuner sliter med å få tak i kvalifiserte arbeidstakere, spesielt kommunene i distriktene. Mangel på arbeidskraft innen pleie- og omsorg driver

kostnadene til himmels. Ansatte som blir innleid fra vikarbyrå rammer budsjettene i kommunene hardt. Dette er ikke Vega alene om. Mangel på arbeidskraft vil ifølge Moe gjøre at de samfunnsgodene vi kjenner i dag vil endre seg. Ansatte må gjøre mer, og mottakerne av tjenestene vil få et annerledes tilbud.

– Hvor stort omstillingsbehov har dere. Det er i hvert fall ti millioner, kanskje 15. Det er ufattelig mye med ti millioner, men det er mulig å gjøre det. Handlingsrommet må dere finne.

Lill Inger Reinfjell startet i jobben som helse- og velferdssjef i Vega kommune i februar 2025. Den skuta hun da overtok sto allerede på et skjær og tok inn vann.

– Det var et helt vilt år i 2024. Reelt var det 11 millioner i merforbruk på lille Vega. Jeg skjønner ikke hvordan det går an. Vi må ta stillinger og vi er nødt til å få vedtak som gjør at vi får ta grepene, mener Reinfjell med klar adresse til politikerne.

Moe sier kommunen må begynne å si opp folk dersom sparekontoen tømmes. Da kan det være at ansatte får flere oppgaver og andre oppgaver enn i dag for å dekke opp.

– Dette kommer til å gjøre vondt. Det store problemet er at det er valg neste år. Dersom dere ikke klarer å ta ansvar nå og holde sammen, kommer det ikke til å skje noe, mener Moe.

Kommunedirektør Berit Erdal i Vega kommune sier de er nødt til å ta grep. . **FOTO:** HILDEGUNN NIELSEN HANSEN

– For dårlig styrt

Han mener kommunen må vurdere om de skal ha legevakt på øya, eller om de skal gå inn i en avtale med Brønnøy kommune. Moe mener også at det må være mulig å samle alle legene i Brønnøy på DMS, og at heller innbyggerne i Vega, Sømna og Vevelstad skal dra til Brønnøy for en legekonsultasjon.

– Dere har dårlig økonomi fordi dere er dårlig styrt. Det er bare å ta innover seg. Da jeg begynte med dette for 25 år siden hadde jeg inntrykk av at politikken gikk i front og rådmannen ga råd. Nå sleper kommunedirektørene politikerne etter seg. Når dere blir provoserte nok så sparker dere direktøren i stedet for. Vi er nødt til å skjønne at vi må forandre, mener Håvard Moe.

Ordfører Jon Albert Floa sier de må tåle å bli upopulære. **FOTO:** HILDEGUNN NIELSEN HANSSEN

Etter en time med tordentale, tok ordfører Jon Floa ordet og kom med en kort erklæring.

– Vi kommer til å bli upopulære, men det må man tåle når man er politiker. Jeg står i det i dag, sier Floa.

Kommunedirektør Berit Erdal tok over etter Brit Skjevling i vår. Hun takket Moe for en god analyse.

– Mye av dette var kjent for oss, men det er viktig å ha det samme bildet og jobbe felles. Vi vil komme til dere med masse upopulære saker for å få ned kostnadsbruken. Dere politikere må hjelpe oss. Vi kan ikke la være å gjøre noe med den dyre drifta vi har, der har vi vært i fem-seks år allerede. Vi kan justere litt på dyre ordninger, men vi drifter 30 millioner mer enn vi burde. Vi kan ikke ta ned 30 millioner på driften, men vi burde klare ti. Vi må ta grep, men vi må samtidig sørge for at vi er et godt sted å bo. Vi har masse positive ting vi holder på med som folkehøgskole og flerbrukshall. Vi må tenke kreativt sammen, sier Berit Erdal.

LES OGSÅ:

Gründer slakter reiselivet: – Ikke i nærheten en gang

LES OGSÅ:

Ordfører: – Vi er omtrent blakke

LES OGSÅ:

Ny vaktordning ga et skred av søkere

LES OGSÅ:

Helsesjefen tar grep i eget hus

Publisert: 11. mai 2026 kl. 10:55

Oppdatert: en dag siden

UTFORSK TEMA

[VEGA KOMMUNE](#)

[KOMMUNEØKONOMI](#)

I varseltrekant østet politikerne

18 millioner i minus

Forventer klar tale på konferanse om distriktene

TE ARTIKLER

ikke starte gulldrift

Tatt ut til dobbeltslandskamp

Åpner nettbutikk me utkjøring

ligere ordfører per bygård

Sykehuset legger lokk på analysen av fødetilbudet

Starter på skoleomby gingen

Drifter samles under nye tak

ner for tvangs-
nmenstående av
ttige» kommuner

Professor taler på 17. mai

Storinvestering i
Mosjøen

Her kan du søke i dødsannonseene

Klart for
Sylterstrampen

er 3,5 milliarder
mer til kommu-
ne:– Ikke mye å rope
fra for

Se siste overdragelser

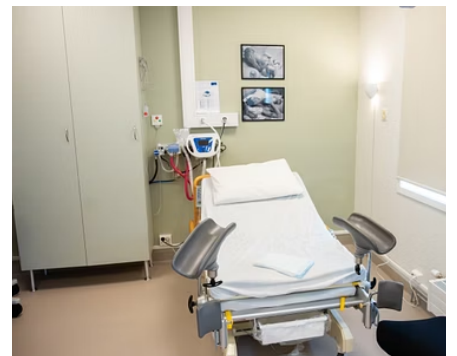

Strålende sol - i to dager

delig klarsignal for
et settefiskanlegg

Dette betyr revidert
budsjett for
lommeboken

Utstrakt hånd til
sykehuset, kommune
vil bidra til rekruttering

**re ektepar separerte
i 2025**

**Stas for Markus å bli
dekorert foran familien**

**Derfor fikk Midt-Nor
sjokkpriser på strøm**

**en store styrke-
øven» er avlyst**

**Slik blir du bunadsklar
til 17. mai: – Du kommer
langt med Zalo!**

**Brønnøy betalte
Vevelstad for
sykehjemsplass og
sparte penger på det**

**erforskes fortsatt: –
nn i 40-årene
stenkt**

g Arve hedres i øststeltet

Dette sier direktøren til kritikken av rekrutteringsarbeidet ved fødestua

Cupmester fra sidelinjen: Dette er status for Ulrik

Ønnøyrussen starter ringen denne uken

Hvor er russen?

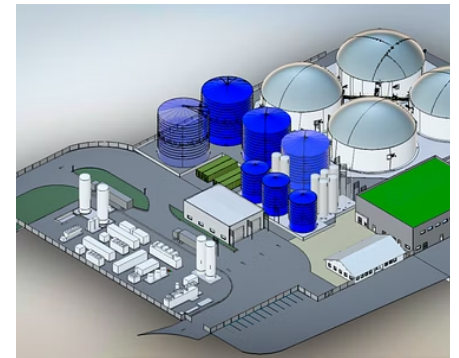
Dette er helgens konf manter

Øst HV-sjef har ledet første øvelse

Engasjert bankmann har stordag

Sømna Biogass går in en ny fase

Øst støtter for å øgradere historiske

g

**er søker støtte til
festival og nytt
prosjekt**

Gigant leverer rør

**Stor kontrollaksjon
avdekket flere
regelbrudd ved
sjømattransporter**

**gen billettkrise for
fotballen**

**Flere banker setter opp
boliglånsrenten**

**Rema 1000
tilbakekaller salami
med trøffel etter funn
av listeria**

**Skjerpionmesterskapet i
skyting var
preluderprøve for NM**

**Milliontall for profilert
advokatfirma i
Trondheim**

**Oppgradert for over 2
millioner: – Bruker
langt mindre drivstoff**

**gjeringen:
rnbetjente butikker
lov til å selge alkohol**

**Roy og datteren Elena
(13) sykler Norge på
langs**

**Prisvekst siste år: 6,1
prosent**

**lgens
ønnøykonfirmanter**

BIL overkjørte Rana

**Flere gule kort enn m
da Sømna tapte**

**ografens råd før
ifirmasjonsbildene –
opp dette**

tehuset legger lokk analysen av etilbudet

Over 3,5 milliarder kroner mer til kommu- nene:– Ikke mye å rope hurra for

Åpner nettbutikk me utkjøring

Vi benytter cookies for å forbedre brukeropplevelsen. Se vår cookieerklæring for flere detaljer. [Les mer](#)

Ansvarlig redaktør og daglig leder

Matti Riesto

Annonsesjef

Kehinde Karlsen

Kundeservice

75 01 84 00

Redaksjonen

desk@banett.no

Adresse

Brønnøysunds Avis AS, Storgata 23

Postboks 38 8901 Brønnøysund

Tips

desk@banett.no

Tipstelefon

416 89 000

Brønnøysunds Avis arbeider etter **Vær Varsom-plakatens** regler for god presseskikk. Se også **Redaktøransvar**.
Brønnøysunds Avis har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til. Alt innhold er opphavsrettslig
beskyttet 2026 © Brønnøysunds Avis.

Informasjon om bruk av «cookies» og personvernpolicy.

Samtykkeinnstillinger

Informasjon om åpenhetsloven.